

Executive Summary | ບົດສັງລວມຫຍໍ້

ສະພາບລວມ

ປະເທດຕ່າງໆໃນອາຊີຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້ໂຮມຕົວກັນຢູ່ໃນພາກພື້ນເຂົ້າເປັນອົງກອນທີ່ຮູ້ຈັກໃນນາມ ປະຊາຄົມຊາດອາຊີຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້ (ASEAN) ເຊິ່ງມີຄວາມແຕກຕ່າງທາງດ້ານຂະໜາດຂອງພື້ນທີ່, ລະບົບການປົກຄອງ, ເສດຖະກິດ ແລະ ສະພາບທາງດ້ານວັດທະນະທຳ ແລະ ສັງຄົມ. ນອກຈາກນັ້ນ, ແຕ່ລະປະເທດຍັງມີລະດັບຄວາມແຕກຕ່າງທາງດ້ານການປະຕິບັດມາດຕະຖານສິດທິມະນຸດສາກົນ ແລະ ການປົກປ້ອງ (ຫຼື ການປະຕິເສດ) ເສລີພາບຢູ່ໃນນັ້ນ, ລວມທັງເສລີພາບທີ່ໄປໃນດ້ານສາສະໜາ ຫຼື ຄວາມເຊື່ອ. ໃນໂອກາດຄົບຮອບ 50 ປີຂອງອາຊຽນ (ASEAN), ຄະນະກຳມາທິການເສລີພາບທາງດ້ານສາສະໜາສາກົນຂອງສະຫະລັດ (USCIRF) ນຳສະເໜີສິດສຳລັບທຸກຄົນ: ເສລີພາບການນັບຖືສາສະໜາ ຫຼື ຄວາມເຊື່ອຢູ່ໃນອາຊຽນ (ASEAN). ບົດລາຍງານບັນທຶກວິທີການຕ່າງໆຂອງອາຊຽນ (ASEAN) ແລະ ປະເທດສະມາຊິກຕໍ່ກັບສິດພື້ນຖານນີ້, ເນັ້ນໃສ່ສິ່ງທ້າທາຍກ່ຽວຂ້ອງກັບເສລີພາບທາງດ້ານສາສະໜາຢູ່ໃນພາກທີ່ຂ້າມຊາຍແດນຂອງປະເທດ, ແລະ ເນັ້ນໜັກຄວາມສຳຄັນທາງດ້ານຍຸດທະສາດຂອງການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງສະຫະລັດອັນຈິງຈັງຕໍ່ກັບບັນຫາເຫຼົ່ານີ້ກັບອາຊຽນ (ASEAN) ໃນຖານະເປັນປະຊາຄົມໜຶ່ງ ແລະ ປະເທດສະມາຊິກ 10 ປະເທດຄື: ບຣູໄນ, ພະມ້າ, ກຳປູເຈຍ, ອິນໂດເນເຊຍ, ລາວ, ມາເລເຊຍ, ຟິລິບປິນ, ສິງກະໂປ, ໄທ, ແລະ ຫວຽດນາມ.

ວິທີການຂອງອາຊຽນ (ASEAN) ຕໍ່ສິດທິມະນຸດຖືກພູດໃຫ້ມີບົດບາດໜ້ອຍລົງຢູ່ເລື້ອຍໆໂດຍສອງພາກສ່ວນທີ່ມີບົດບາດແຂ່ງຂັນກັນຄື: ຄວາມຕ້ອງການຂອງປະເທດສະມາຊິກທີ່ຈະເຕົ້າໂຮມເຂົ້າກັນເປັນກຸ່ມໜຶ່ງ ແລະ ຄວາມເຊື່ອຖືຝັງເລິກໃນຄວາມເປັນເອກະລາດ ແລະ ບໍ່ມີການແຊກແຊງເຊິ່ງກັນ ແລະ ກັນ. ໃນປະຊາຄົມທີ່ມີການອາໄສກັນແລະກັນ, ມີການເຊື່ອມໂຍງລະຫວ່າງກັນເພີ່ມຂຶ້ນເຊັ່ນ: ASEAN, ມັນມີຄວາມສຳຄັນທີ່ສຸດທີ່ບັນດາລັດຖະບານ ແລະ ສັງຄົມຕ່າງໆຮັບຮູ້ທັງຢູ່ພາຍໃນປະເທດ ແລະ ຂ້າມພົມແດນຂອງປະເທດພວກເຂົາ ເມື່ອສິດທິເສລີພາບທາງດ້ານສາສະໜາ ຫຼື ຄວາມເຊື່ອຖືກລະເມີດ ແລະ ນຳໃຊ້ຂັ້ນຕອນຕ່າງໆ ເພື່ອປ້ອງກັນບຸກຄົນ ແລະ ກຸ່ມຕ່າງໆທີ່ຖືກລະເມີດສິດ.

ໃນໂອກາດຄົບຮອບສາຍພົວພັນກັບອາຊຽນ (ASEAN) 40 ປີຂອງສະຫະລັດໃນເວລານີ້ມີບົດບາດ ແລະ ນຳໜັກອັນສຳຄັນໃນພາກພື້ນ ແລະ ກັບບັນດາແຕ່ລະປະເທດສະມາຊິກ. ສະຫະລັດຕ້ອງຊຸກດັນໃຫ້ປະເທດສະມາຊິກ ASEAN ບັນລຸຄວາມຈະເລີນຮຸ່ງເຮືອງ ເພື່ອປະຊາຊົນຂອງຕົນເອງ ແລະ ດຳລົງຊີວິດຕາມຫຼັກການຕົ້ນຕໍທີ່ທຸກປະເທດເຫັນດີເປັນເອກະພາບ ເມື່ອເຂົ້າຮ່ວມອົງການສະຫະປະຊາຊາດ ແລະ ເມື່ອເຂົ້າເປັນພາຄີຂອງບັນດາເຄື່ອງມືຕ່າງໆວ່າດ້ວຍສິດທິມະນຸດສາກົນ.

ອາຊຽນ (ASEAN), ສິດທິມະນຸດ, ແລະ ເສລີພາບທາງດ້ານສາສະໜາ ຫຼື ຄວາມເຊື່ອ

ອາຊຽນ (ASEAN) ແລະ ແຕ່ລະປະເທດສະມາຊິກມີບັນທຶກທີ່ບໍ່ແນ່ນອນຕໍ່ການປົກປ້ອງ ແລະ ສົ່ງເສີມສິດທິມະນຸດ, ແລະ ອື່ນໆກ່ຽວກັບເສລີພາບທາງດ້ານສາສະໜາ ຫຼື ຄວາມເຊື່ອ. ບັນດາປະເທດອາຊຽນ (ASEAN) ຂາດຄວາມເປັນໜຶ່ງດຽວ ແລະ ຄວາມຕັ້ງໃຈຈິງອັນມຸ່ງໝັ້ນຢູ່ເລື້ອຍໆທີ່ຈະດຳເນີນ

ການຕອບໂຕ້ການລະເມີດທີ່ຮຸນແຮງຢູ່ພາຍໃນຊາຍແດນຂອງພວກເຂົາ ແລະ ໃນລະຫວ່າງບັນດາສະມາຊິກອື່ນຂອງປະຊາຄົມ. ໃນປີ 2009, ASEAN ໄດ້ສ້າງຕັ້ງ [ຄະນະກຳມາທິການລະຫວ່າງລັດຖະບານອາຊຽນວ່າດ້ວຍສິດທິມະນຸດ \(ASEAN Intergovernmental Commission on Human Rights \(AICHR\)\)](#), ແລະ ໃນປີ 2012 ອາຊຽນໄດ້ຮັບຮອງ [ຖະແຫຼງການວ່າດ້ວຍສິດທິມະນຸດອາຊຽນ \(ASEAN Human Rights Declaration \(AHRD\)\)](#). ນັກວິເຄາະໄດ້ທວງຖາມຕໍ່ຄວາມມີປະສິດທິພາບຂອງ AICHR ໃນຖານະທີ່ເປັນອົງການເຮັດໜ້າທີ່ສິດທິມະນຸດ ແລະ AHRD ໃນຖານະທີ່ເປັນເຄື່ອງມືຮັບໃຊ້ສິດທິມະນຸດ. ປະຊາຄົມສາກົນຄວນຈະຂໍຮ້ອງໃຫ້ປະເທດສະມາຊິກຊຸກດັນໃຫ້ມີຕະຖານທີ່ສູງຂຶ້ນຢູ່ໃນເຄື່ອງມືວ່າດ້ວຍສິດທິມະນຸດສາກົນເຊັ່ນ: [ສົນທິສັນຍາສາກົນວ່າດ້ວຍສິດທິພົນລະເມືອງ ແລະ ການເມືອງ \(International Covenant on Civil and Political Rights \(ICCPR\)\)](#).

ສິ່ງພົບເຫັນຕົ້ນຕໍກ່ຽວກັບເສລີພາບທາງດ້ານສາສະໜາ ຫຼື ຄວາມເຊື່ອຢູ່ໃນ 10 ປະເທດສະມາຊິກປະກອບດ້ວຍ:

- **ບຣູໄນ:** ລັກສະນະປະຈຳຕົວຂອງປະເທດ ແລະ ວົງສັງຄົມກັບສາສະໜາອິດສະລາມໃນຕົວບຸກຄົນຂອງຊຸມຕາມ (ປະມຸກຂອງປະເທດມຸດສະລິມ) ບາງຄັ້ງແມ່ນກົດກັນເສລີພາບທາງດ້ານສາສະໜາຂອງຜູ້ບໍ່ແມ່ນມຸດສະລິມ ຫຼື ຊາວມຸດສະລິມທີ່ບໍ່ນັບຖືສາສະໜາ, ຜູ້ທີ່ຊຸມຊົນອາດຈະຖືກຫ້າມ ຫຼື ປົກຄອງໂດຍຊາຮີອາ (Shari'ah) ເຖິງແມ່ນວ່າມີຄວາມສຳພັນຂອງພວກເຂົາກໍຕາມ.
- **ພະມ້າ:** ໃນປີ 2016 ເປັນຂີດໝາຍອັນສຳຄັນໃນການປ່ຽນແປງທາງດ້ານປະຫວັດສາດ ແລະ ສັນຕິພາບຂອງລັດຖະບານພະມ້າ, ການຍົກເວັ້ນໂທດທັງໝົດຕໍ່ການກະທຳຜິດຂອງທະຫານ ແລະ ຜູ້ດຳເນີນການທີ່ບໍ່ແມ່ນຄົນລັດບາງຄົນ ແລະ ຄວາມເລິກຂອງວິກິດການທາງດ້ານມະນຸດສະທຳສຳລັບຄົນທີ່ຖືກຂັບໄລ່ສືບຕໍ່ເປັນປັດໃຈຂັບເຄື່ອນການປະຕິບັດບໍ່ຖືກຕ້ອງຕໍ່ຊົນເຜົ່າ ແລະ ກຸ່ມສາສະໜາ.
- **ກຳປູເຈຍ:** ກຳປູເຈຍມີການກົດກັນ (ສິ່ງທ້າທາຍ) ພາຍໃນຈຳນວນໜຶ່ງກັບເສລີພາບທາງດ້ານສາສະໜາ ຫຼື ຄວາມເຊື່ອ, ແຕ່ສາມາດເຮັດໄດ້ຕື່ມອີກ ເພື່ອຊຸກດັນຄຳໝັ້ນສັນຍາສິດທິມະນຸດຂອງຕົນເອງ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນພາຍໃຕ້ສົນທິສັນຍາຜູ້ລີ້ໄພ.
- **ອິນໂດເນເຊຍ:** ລັດຖະບານອິນໂດເນເຊຍເຂົ້າແຊກແຊງຢູ່ເລື້ອຍໆ ເມື່ອເກີດມີການລະເມີດສິດເສລີພາບທາງດ້ານສາສະໜາ, ໂດຍສະເພາະຖ້າມີການພົວພັນກັບຄວາມຮຸນແຮງ. ເຖິງແນວໃດກໍຕາມ, ຜູ້ທີ່ບໍ່ແມ່ນມຸດສະລິມ ແລະ ມຸດສະລິມທີ່ບໍ່ແມ່ນນິກາຍຊຸນນີ ອົນທົນຕໍ່ຄວາມຍາກລຳບາກທີ່ເກີດຂຶ້ນທີ່ໄດ້ຮັບມາຈາກການອະນຸຍາດຂອງທາງການ ເພື່ອສ້າງສະຖານທີ່ບູຊາ, ແລະ ມັກຈະຖືກຈຳແນກຄວາມແຕກຕ່າງ ພ້ອມທັງບາງຄັ້ງມີການປະທ້ວງຮຸນແຮງທີ່ລົບກວນຄວາມສາມາດຂອງພວກເຂົາທີ່ຈະປະຕິບັດສາສະໜາຂອງພວກເຂົາ.
- **ສປປ ລາວ:** ຢູ່ໃນບາງບ່ອນຂອງ ສປປ ລາວ, ອຳນາດການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນຂັດຂວາງ ແລະ ຈຳແນກຕໍ່ຊົນເຜົ່າ ແລະ ຜູ້ນັບຖືສາສະໜາ, ແລະ ການຄວບຄຸມຂອງລັດຖະບານໂດຍທົ່ວໄປ ແລະ ກົດລະບຽບອັນເຂັ້ມງວດກົດກັນເສລີພາບທາງສາສະໜາ ຫຼື ຄວາມເຊື່ອ.
- **ມາເລເຊຍ:** ລະບົບຍຶດໜີ້ຂອງລັດຖະບານມາເລເຊຍໃຫ້ຄວາມໄດ້ປຽບແກ່ພັກກຳອຳນາດ ແລະ ຊາວມຸດສະລິມມາເລຊຸນນີສ່ວນໃຫຍ່ໂດຍຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຂອງກຸ່ມສາສະໜາ ແລະ ຊົນເຜົ່າສ່ວນນ້ອຍ, ມັກຈະຜ່ານຄຳສັ່ງຂອງລັດຖະບານໃຫ້ກວດລ້າງວຽກທາງສາສະໜາ, ການສະແດງອອກ, ຫຼື ການຄັດຄ້ານ.
- **ພິລິບປິນ:** ດ້ວຍອິດທິພົນອັນເຂັ້ມແຂງຂອງໂບດຄາໂຕລິກ (Catholic Church), ພ້ອມທັງຄວາມຕ້ອງການຂອງກຸ່ມສາສະໜາ, ພິລິບປິນຕໍ່ສູ້ກັບການແບ່ງແຍກໂບດ ແລະ ປະເທດ, ແລະ ຍັງຕໍ່ສູ້ກັບຄວາມຮຸນແຮງທີ່ສືບຕໍ່ຄອບງຳຄວາມສຳພັນກັບມຸດສະລິມຢູ່ໃນເກາະມິນດາເນົາ.
- **ສິງກະໂປ:** ປະຫວັດຂອງສິງກະໂປໃນດ້ານຄວາມຮຸນແຮງລະຫວ່າງຊຸມຊົນບອກໃຫ້ຮູ້ນະໂຍບາຍປະຈຸບັນຂອງປະເທດ, ເຊິ່ງຈັດບຸລິມະສິດຄວາມປອງດອງກັນລະຫວ່າງສາສະໜາຕົ້ນຕໍຂອງປະເທດ, ບາງຄັ້ງດ້ວຍຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຕໍ່ເສລີພາບຂອງການສະແດງອອກ ແລະ ສິດຂອງກຸ່ມສາສະໜາກຸ່ມນ້ອຍ.
- **ປະເທດໄທ:** ຄວາມເປັນອັນດັບໜຶ່ງຂອງສາສະໜາພຸດແມ່ນເປັນບັນຫາທີ່ສຸດຕໍ່ເສລີພາບທາງດ້ານສາສະໜາ ຫຼື ຄວາມເຊື່ອໃນບັນດາແຂວງ

ພາກໃຕ້ທີ່ສ່ວນໃຫຍ່ເປັນມູດສະລິມມາເລ, ເຊິ່ງເປັນບ່ອນທີ່ຄວາມເຄັ່ງຕຶງທີ່ເກີດຂຶ້ນລະຫວ່າງພຸດ-ມູດສະລິມເຮັດໃຫ້ເກີດມີຄວາມຮູ້ສຶກການຢາກສ້າງໃຫ້ເປັນຊາດນິຍົມຂອງຕົນເອງຕາມສາສະໜາຢູ່ໃນທົ່ວປະເທດ.

- **ຫວຽດນາມ:** ຫວຽດນາມມີຄວາມຄືບໜ້າຕໍ່ການປັບປຸງສະພາບເສລີພາບທາງດ້ານສາສະໜາ, ແຕ່ຍັງສືບຕໍ່ມີຄວາມຮຸນແຮງຢູ່ ໂດຍສະເພາະແມ່ນຕໍ່ກັບກຸ່ມຊົນເຜົ່າສ່ວນນ້ອຍຢູ່ໃນພື້ນທີ່ຊົນນະບົດຂອງບາງແຂວງ.

ສິ່ງທ້າທາຍ

10 ປະເທດສະມາຊິກປະສົບກັບສິ່ງທ້າທາຍທົ່ວໄປ ແລະ ບິນອັອມຫຼາຍຢ່າງ ທີ່ເນັ້ນໃຫ້ເຫັນວ່າ ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ເສລີພາບທາງດ້ານສາສະໜາ ຫຼື ຄວາມເຊື່ອເກີດຂຶ້ນຂ້າມແດນ ແລະ ພາຍໃນສະພາບຂອງແນວໂນ້ມໃນພາກພື້ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ລະດັບກວ້າງຂວາງແນວໃດ. ASEAN ຄວນຮັບຮູ້ ແລະ ເຮັດວຽກແກ້ໄຂບັນຫາຕໍ່ໄປນີ້ຄື: ຊ່ອງຫວ່າງການປົກປ້ອງຜູ້ລີ້ໄພ, ຜູ້ຂີ້ລີ້ໄພ, ຄົນທີ່ຕົກເປັນເຫຍື່ອຄ້າມະນຸດ, ແລະ ຜູ້ທີ່ຖືກຂັບໄລ່ຢູ່ພາຍໃນ; ການນຳໃຊ້ກົດໝາຍຕ້ານການກໍ່ຄວາມຮຸນແຮງ ແລະ ຕ້ານການກໍ່ການຮ້າຍເປັນວິທີໜຶ່ງທີ່ຈຳກັດກົດຈະກຳທີ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍຂອງກຸ່ມສາສະໜາ, ລະງັບການຄັດຄ້ານທາງດ້ານສັນຕິພາບ, ແລະ ການຈຳຄຸກຄົນ; ການໃຊ້ຄວາມຄິດແບບຊາດນິຍົມໂດຍບຸກຄົນ ຫຼື ກຸ່ມບຸກຄົນ ຜູ້ທີ່ບິດເບືອນສາສະໜາໃຫ້ເກີດຄວາມເສຍຫາຍຕໍ່ກຸ່ມສາສະໜາ ແລະ ກຸ່ມຊົນເຜົ່າອື່ນເຊັ່ນ: ການຈັບກຸມ, ການກັກຂັງ, ແລະ ການຂັງຄຸກຕາມຄວາມເຊື່ອທາງສາສະໜາ, ການປະຕິບັດ ຫຼື ກິດຈະກຳທາງສາສະໜາ; ແລະ ການມີ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກົດໝາຍໝິ່ນປະໝາດສາສະໜາ ທີ່ຖືກນຳມາໃຊ້ ເພື່ອຍຸຍົງ ຫຼື ກໍ່ໃຫ້ເກີດຄວາມຮຸນແຮງ, ໂດຍທົ່ວໄປແມ່ນໂດຍສະມາຊິກຂອງສາສະໜາກຸ່ມໃຫຍ່ຕໍ່ກັບກຸ່ມສາສະໜາຂອງຊົນກຸ່ມນ້ອຍ.

ຫຼັກການວ່າດ້ວຍການບໍ່ແຊກແຊງຂອງ ASEAN

ປະເທດສະມາຊິກ ASEAN ອ້າງອີງເຖິງຫຼັກການວ່າດ້ວຍການບໍ່ແຊກແຊງຢູ່ເປັນປົກກະຕິ (ຫຼັກການຍຶດຕິດຢູ່ໃນອຳນາດອາທິປະໄຕຂອງຊາດ, ການເຕົ້າໂຮມ, ແລະ ເອກະລາດ), ບາງຄັ້ງກໍ່ໄດ້ຢຸດມັນໄວ້ກ່ອນ ເມື່ອມັນເປັນຂໍ້ໂຕ້ປຽບຂອງພວກເຂົາ. ໃນຂະນະທີ່ເຂົາໃຈໄດ້ວ່າ ປະເທດອາຊຽນ (ASEAN) ປົກປ້ອງຜົນປະໂຫຍດຂອງພວກເຂົາກ່ອນໝູ່ໝົດ, ແຕ່ລະປະເທດມີຄວາມຮັບຜິດຊອບກວ້າງຂວາງທີ່ຈະປະຕິບັດດ້ວຍສອດຄ່ອງປອງດອງກັບປະຊາຄົມຂອງຊາດຕ່າງໆ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນເມື່ອມີບັນຫາສິດທິມະນຸດ, ລວມທັງເສລີພາບທາງດ້ານສາສະໜາ ແລະ ຄວາມເຊື່ອຂ້າມປະເທດ.

ຄວາມສຳພັນຂອງອາຊຽນ-ສະຫະລັດ

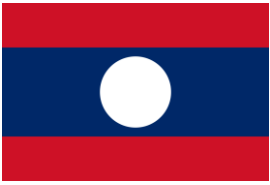
ໃນລະຫວ່າງໂອກາດຄົບຮອບ 50 ປີຂອງ ASEAN ແລະ ຫຼັງຈາກສາຍພົວພັນສະຫະລັດ-ອາຊຽນ (U.S.-ASEAN) ຄົບຮອບ 40 ປີ, ສະຫະລັດຄວນຈະຍົກບົດບາດ ແລະ ອິດທິພົນຂອງຕົນເອງຢູ່ໃນພາກພື້ນ ເພື່ອກົດດັນປະເທດສະມາຊິກໃຫ້ຍຶດຖືມາດຕະການສິດທິມະນຸດສາກົນ. ເຖິງແມ່ນວ່າ ປະເທດສະມາຊິກ ASEAN ບາງປະເທດເປີດຕົວມີສາຍພົວພັນກັບສະຫະລັດເພີ່ມຂຶ້ນກ່ຽວກັບບັນຫາສິດທິມະນຸດ, ການກະຕຸກຊຸກຍູ້ທີ່ເຂັ້ມແຂງ ແລະ ຕໍ່ເນື່ອງຈາກສະຫະລັດ, ລວມທັງການເສີມຂະຫຍາຍດ້ານຕັ້ງໜ້າ ເມື່ອຜ່ານການຮັບຮອງ, ແມ່ນຈະສົ່ງສັນຍານຈະແຈ້ງກ່ຽວກັບບຸລິມະສິດຂອງສະຫະລັດຢູ່ໃນພາກພື້ນ.

ຂໍ້ສະຫຼຸບ

ASEAN ແລະ ແຕ່ລະປະເທດສະມາຊິກຕ້ອງເຂົ້າໃຈວ່າ ກຸ່ມປະຊາຊາດທົ່ວໂລກຖືກກຳນົດໃຫ້ປະຕິບັດຕາມຫຼັກການທີ່ວ່າ ທຸກໆຄົນປະຕິບັດຕາມຄຳສັ່ງທີ່

ເປັນລະບຽບສາກົນ, ເຊິ່ງລວມເຖິງຄວາມຮັບຜິດຊອບລົງເສີມເສລີພາບທາງດ້ານສາສະໜາ ຫຼື ຄວາມເຊື່ອ ແລະ ສິດທິມະນຸດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ. ອັນນີ້ໝາຍຄວາມວ່າ ASEAN ແລະ ປະເທດສະມາຊິກຄວນຈະດຳເນີນຂັ້ນຕອນຕ່າງໆ ເພື່ອ:

- ຍຶດໝັ້ນຕໍ່ເຄື່ອງມືທາງດ້ານສິດທິມະນຸດສາກົນ;
- ໃຫ້ການຕ້ອນຮັບຕໍ່ການຢ້ຽມຢາມຂອງຜູ້ຕິດຕາມທາງດ້ານສິດທິມະນຸດສາກົນ;
- ຮັບປະກັນການເຂົ້າເຖິງທີ່ເປັນເອກະລາດຂອງເຈົ້າໜ້າທີ່ຊ່ວຍເຫຼືອ, ສື່ມວນຊົນເອກະລາດ, ແລະ ພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງອື່ນໆຂອງສາກົນ ທີ່ເຂົ້າເຖິງປະຊາຊົນຜູ້ດ້ອຍໂອກາດ ແລະ ບ່ອນທີ່ມີການຂັດແຍ້ງ;
- ລົບລ້າງກົດໝາຍພິ່ນປະໝາດທາງສາສະໜາ ແລະ ກົດໝາຍກ່ຽວຂ້ອງ;
- ປ່ອຍນັກໂທດທີ່ມີຄວາມສຳນຶກດີ; ແລະ
- ເສີມຂະຫຍາຍຄວາມສຳພັນລະຫວ່າງສາສະໜາ.

Laos | ສປປ ລາວ

ຊື່ເຕັມ: ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ

ລັດຖະບານ: ປະເທດສັງຄົມນິຍົມ

ປະຊາກອນ: 7,019,073

ສາສະໜາ/ຄວາມເຊື່ອທີ່ລັດຖະບານຮັບຮູ້: ພຸດ, ຄຣິສຕຽນ, ອິດສະລາມ, ຄວາມເຊື່ອທາງບາຮາຍ

ປະຊາກອນຕາມການນັບຖືສາສະໜາ:

- ພຸດ: 66.8%
- ຄຣິສຕຽນ: 1.5%
- ອື່ນໆ: 31%
- ບໍ່ໄດ້ລະບຸ: 0.7%

ສິ່ງພົບເຫັນຕົ້ນຕໍ: ຢູ່ໃນບາງບ່ອນຂອງ ສປປ ລາວ, ອຳນາດການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນຂັດຂວາງ ແລະ ຈຳແນກຕໍ່ຊົນເຜົ່າ ແລະ ຜູ້ນັບຖືສາສະໜາ, ແລະ ການຄວບຄຸມຂອງລັດຖະບານໂດຍທົ່ວໄປ ແລະ ກົດລະບຽບອັນເຂັ້ມງວດກົດກັນເສລີພາບທາງສາສະໜາ ຫຼື ຄວາມເຊື່ອ.

ໃນປະເທດ ສປປ ລາວ ທີ່ເປັນປະເທດບໍ່ມີທາງອອກສູ່ທະເລມີປະຊາກອນປະມານເຈັດລ້ານຄົນ ເຊິ່ງມີປະຊາກອນຢ່າງໜ້ອຍເຄິ່ງໜຶ່ງ ຫຼື ມີເຖິງ 66 ເປີເຊັນນັບຖືສາສະໜາພຸດ. ລັດຖະທຳມະນູນຂອງລາວໃຫ້ “ສິດ ແລະ ເສລີພາບໃນການນັບຖື ຫຼື ບໍ່ນັບຖືສາສະໜາ,” ແຕ່ມີພາສາເພີ່ມເຂົ້າໃສ່ໃນລັດຖະທຳມະນູນສະບັບປັບປຸງປີ 2015 ແມ່ນມີຂໍ້ເພີ່ມໃສ່ວ່າ, “ທີ່ບໍ່ຂັດກັບກົດໝາຍ.” ລັດຖະບານລາວຈຳກັດເສລີພາບຂອງການສະແດງອອກ, ການຊຸມນຸມ, ແລະ ການສ້າງຕັ້ງກຸ່ມ; ສີ່ອະກະລາດ ແລະ ການເຂົ້າເຖິງອິນເຕີເນັດ; ແລະ ສິດອື່ນໆ, ລວມທັງເສລີພາບທາງດ້ານສາສະໜາ ຫຼື ຄວາມເຊື່ອ. ຢູ່ໃນບາງພາກຂອງປະເທດ, ເງື່ອນໄຂທາງດ້ານເສລີພາບທາງສາສະໜາໂດຍທົ່ວໄປແມ່ນມີເສລີພາບ, ໂດຍສະເພາະຢູ່ໃນຊຸມຊົນທີ່ນັບຖືສະສະໜາພຸດເປັນສ່ວນໃຫຍ່. ແຕ່ຢູ່ໃນບ່ອນອື່ນໆ, ອຳນາດການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນຂັດຂວາງ ແລະ ຈຳແນກຕໍ່ຊົນເຜົ່າ ແລະ ຜູ້ນັບຖືສາສະໜາ, ແລະ ການຄວບຄຸມຂອງລັດຖະບານໂດຍທົ່ວໄປ ແລະ ກົດລະບຽບອັນເຂັ້ມງວດກົດກັນເສລີພາບຂອງສາສະໜາ ຫຼື ຄວາມເຊື່ອ. ເຈົ້າໜ້າທີ່ໃນທ້ອງຖິ່ນ ຜູ້ທີ່ຕີຄວາມໝາຍ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກົດລະບຽບທາງດ້ານສາສະໜາແມ່ນເຫັນວ່າມີການສົງໄສຕໍ່ຜູ້ນັບຖືສາສະໜາຄຣິສຕຽນຫຼາຍ. ລັດຖະບານລາວຄຸ້ມຄອງວຽກງານສາສະໜາຜ່ານສອງອົງການຕົ້ນຕໍຄື: ກະຊວງພາຍໃນ ເຊິ່ງມີສິດອະນຸຍາດໃຫ້ມີກິດຈະກຳ ຫຼື ເພື່ອສ້າງຕັ້ງສະຖານທີ່ບູຊາໃໝ່ໄດ້, ແລະ ອົງການແນວລາວສ້າງຊາດ ເຊິ່ງເປັນອົງການຈັດຕັ້ງມະຫາຊົນທາງດ້ານການເມືອງ ແລະ ສັງຄົມທີ່ເຜີຍແຜ່ ແລະ ອະທິບາຍນະໂຍບາຍທາງດ້ານສາສະໜາຂອງລັດຖະບານ.

ໃນເດືອນສິງຫາ 2016, ທ່ານນາຍົກ ທອງລຸນ ສີສຸລິດ ໄດ້ອອກກົດລະບຽບໃໝ່ຄື: ດຳລັດເລກທີ 315 ກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ປົກປ້ອງວຽກງານທາງສາສະໜາ. ໃນເວລາທີ່ຂຽນບົດລາຍງານນີ້, ຜົນກະທົບຂອງດຳລັດຕໍ່ກັບກຸ່ມນັບຖືສາສະໜາຕ່າງໆແມ່ນຍັງບໍ່ຈະແຈ້ງ. ດຳລັດ 315 ປ່ຽນແທນດຳລັດ 92 ກ່ຽວກັບການນັບຖືສາສະໜາ, ເຊິ່ງໄດ້ໃຫ້ເປັນພື້ນຖານທາງດ້ານກົດໝາຍສຳລັບການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການຈັດການດ້ານສາສະໜາມາຕັ້ງແຕ່ປີ 2002. ນັກວິເຄາະຊີ້ໃຫ້ເຫັນວ່າ ຂະບວນການອະນຸມັດອັນເຄັ່ງຄັດ ແລະ ເງື່ອນໄຂກຳນົດທີ່ບໍ່ຈະແຈ້ງຂອງດຳລັດ 92, ເຊິ່ງເຈົ້າໜ້າທີ່ໃນລະດັບທ້ອງຖິ່ນ, ເມືອງ, ແລະ ແຂວງມັກຈະຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນດ້ານບໍ່ດີຂອງອົງການສາສະໜາ. ຄືກັນກັບດຳລັດ 92, ດຳລັດ 315 ກຳນົດໃຫ້ມີການອະນຸມັດຂອງລັດຖະບານຫຼາຍຂຶ້ນຕໍ່ກັບການຈັດທະບຽນອົງການສາສະໜາ, ການອອກຄຳສັ່ງຂອງຜູ້ນຳສາສະໜາ, ການດຳເນີນກິດຈະກຳທາງສາສະໜາ, ການເດີນທາງອອກໄປຕ່າງປະເທດ ຫຼື ການເຊີນຊາວຕ່າງປະເທດເຂົ້າມາຍັງ ສປປ ລາວ ເພື່ອຈຸດປະສົງທາງດ້ານວຽກງານສາສະໜາ, ການຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອ ຫຼື ການບໍລິຈາກຂອງຕ່າງປະເທດ, ແລະ ນຳເຂົ້າ ແລະ ສົ່ງອອກສິ່ງສິນຄ້າ ແລະ ດິຈິຕອລໃນທ່າມກາງເລື່ອງອື່ນໆ. ໜ່ວຍງານອະນຸມັດແມ່ນສ່ວນໃຫຍ່ຈະຂຶ້ນກັບກະຊວງພາຍໃນ ແລະ ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃນຂັ້ນເມືອງ/ເທດ

ສະບານ ແລະ ແຂວງ. ດຳລັດລະບຸວ່າ ກະຊວງຈະອອກກົດລະບຽບ ເພື່ອອະນຸມັດການກໍ່ສ້າງ, ການສ້ອມແປງ, ແລະ ການບູລະນະສະຖານທີ່ບູຊາ ແລະ ໂຄງສ້າງທາງສາສະໜາອື່ນໆ. ນອກຈາກນັ້ນ, ດຳລັດຍັງເຕືອນອີງການສາສະໜາ ແລະ ບຸກຄົນຕ່າງໆບໍ່ໃຫ້ກໍ່ກວນ “ຄວາມເປັນລະບຽບຮຽບຮ້ອຍຂອງສັງຄົມ” ຫຼື ສ້າງ “ຄວາມແຕກແຍກໃນຊາດ,” ເຊິ່ງກໍ່ຄ້າຍຄືກັບພາສາທີ່ບໍ່ຈະແຈ້ງທີ່ປະເທດຕ່າງໆນຳໃຊ້ ເພື່ອຈຳກັດສິດຕ່າງໆ.

ປະກົດໃຫ້ເຫັນວ່າ ພາຍໃຕ້ດຳລັດສະບັບໃໝ່, ເຈົ້າໜ້າທີ່ຂອງລັດ ແລະ ແນວລາວສ້າງຊາດຍັງຈະເປັນພາກສ່ວນສຳຄັນເພື່ອຄວບຄຸມວຽກງານທາງສາສະໜາ ໃນດ້ານຕ່າງໆຫຼາຍດ້ານ, ເຖິງແມ່ນວ່າ ພາຍໃຕ້ກົດລະບຽບຜ່ານມານັ້ນ ບົດບາດອັນນີ້ອາດຈະແຕກຕ່າງກັນໄປຕາມເມືອງ ແລະ ແຂວງ. ກຸ່ມສາສະໜາຕ່າງໆ ແມ່ນມີທ່າວ່າຈະມີໂອກາດປະຕິບັດໄດ້ຫຼາຍຂຶ້ນຢູ່ໃນເຂດທີ່ເຈົ້າໜ້າທີ່ທ້ອງຖິ່ນເປີດໃຫ້ມີຄວາມສຳພັນອັນດີ. ໃນຕົວຢ່າງເຫຼົ່ານີ້ແມ່ນມີບາງກຸ່ມສາສະໜາໄດ້ຮັບອະນຸຍາດໃຫ້ດຳເນີນວຽກງານກຸສົນໄດ້, ແລະ ພວກເຂົາປະສານງານເຂົ້າຮ່ວມພິທີທາງສາສະໜາ ແລະ ການສະເຫຼີມສະຫຼອງເຊິ່ງກັນແລະກັນໄດ້. ເຖິງແນວໃດກໍ່ຕາມ, ຍັງມີຫຼາຍບ່ອນທີ່ອົງການແນວລາວສ້າງຊາດ ຫຼື ເຈົ້າໜ້າທີ່ລັດຖະບານທ້ອງຖິ່ນຕີຄວາມໝາຍກົດລະບຽບລະດັບກວ້າງໂດຍການຄວບຄຸມເນື້ອໃນຂອງບົດເທດ, ຄວບຄຸມວຽກງານທາງສາສະໜາ, ຫຼື ຍືດເອົາເຄື່ອງອຸປະກອນທາງສາສະໜາ. ນອກຈາກນັ້ນ, ດັ່ງທີ່ໄດ້ຂຽນມານັ້ນ, ດຳລັດແມ່ນປະກົດວ່າຈະນຳໃຊ້ກັບພຣະຂອງສາສະໜາພຸດ ແລະ ໂຄງຮ່າງດ້ານສາສະໜາ, ແລະ ຖ້າໄດ້ແປຄວາມໝາຍ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຢ່າງຈຳກັດ ອາດຈະແທນໃຫ້ເຫັນເຖິງການປ່ຽນນະໂຍບາຍຜ່ານມາທີ່ໄດ້ຍົກເວັ້ນໃຫ້ແກ່ຜູ້ນັບຖືສາສະໜາພຸດຢ່າງມີປະສິດທິພາບຈາກຂັ້ນຕອນຕ່າງໆທີ່ຄຸ້ມຄອງຜູ້ທີ່ບໍ່ນັບຖືສາສະໜາພຸດ.

ຈາກສະພາບທີ່ເປັນປະເທດຄອມມິວນິດ, ເປັນປະເທດບົດຂອງ ສປປ ລາວ, ຈຶ່ງເປັນເລື່ອງຍາກຫຼາຍທີ່ຈະໄດ້ຮັບ ແລະ ກວດສອບບົດລາຍງານກ່ຽວກັບການລະເມີດ ແລະ ການກົດໜ່ວງເສລີພາບທາງດ້ານສາສະໜາ. ຜູ້ປະຕິບັດຕາມສາສະໜາ ແລະ ຊົນເຜົ່າຕ່າງໆມັກຈະບົດລັບຄຳເວົ້າຂອງຕົນເອງ ແລະ ການກະທຳຂອງພວກເຂົາ ເພື່ອຫຼີກເວັ້ນການກວດພິບ; ການບົດລັບຕົວເອງແມ່ນນຳໃຊ້ກັບອົງການຈັດຕັ້ງທາງສັງຄົມພາຍໃນຄືກັນ. ເຖິງແມ່ນວ່າມີການຈຳກັດທາງດ້ານການລາຍງານແລ້ວ, ລັດຖະບານ ແລະ ຜູ້ມີບົດບາດທາງດ້ານສັງຄົມຍັງສືບຕໍ່ຈຳແນກ ແລະ ກົດໜ່ວງຕໍ່ຊົນເຜົ່າ ແລະ ກຸ່ມສາສະໜາ. ໂດຍສະເພາະແລ້ວນັ້ນ ລັດຖະບານຍັງສົງໄສບາງຊົນເຜົ່າເຊັ່ນ: ເຜົ່າມົ້ງ ແລະ ມີເປົ້າໝາຍຕໍ່ບຸກຄົນ ແລະ ກຸ່ມທີ່ນັບຖືສາສະໜາຄຣິສຕຽນ, ເຖິງແມ່ນວ່າ ການປົນປົວຄວາມເຈັບປ່ວຍຍັງມີຄວາມຮ້າຍແຮງຢູ່ໃນບາງແຂວງເຊັ່ນ: ແຂວງສະຫວັນນະເຂດ ທີ່ອຳນາດການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນຈຳກັດການນັບຖືສາສະໜາຢູ່ຫຼາຍກວ່າແຂວງອື່ນໆ. ລັດຖະບານຮັບຮູ້ຄຣິສຕຽນສາມກຸ່ມຄື: ໂບດເຢຊູລາວ (Lao Evangelical Church), ໂບດຄາໂຕລິກ (Catholic Church), ແລະ ໂບດຄຣິສຈັກວັນເສົາ (Seventh-day Adventist Church) ແລະ ກົດດັນຕໍ່ອົງການສາສະໜາ ແລະ ນິກາຍອື່ນທີ່ບໍ່ຢູ່ໃນສາມກຸ່ມນີ້ທີ່ຈະເຂົ້າຮ່ວມໂບດທີ່ຖືກຮັບຮູ້. ຜູ້ນັບຖືສາສະໜາຄຣິສຕຽນບາງຄົນຍ້ານລັດຖະບານຈຶ່ງໄດ້ປະຕິບັດຄວາມນັບຖືຂອງພວກເຂົາເປັນຄວາມລັບ.

ອຳນາດການປົກຄອງຈັບ ຫຼື ກັກຂັງຜູ້ນັບຖືສາສະໜາຄຣິສຕຽນ, ບາງຄັ້ງກ່າວຫາພວກເຂົາວ່າທຳການເຜີຍແຜ່ສາສະໜາ. ພວກເຂົາຍັງກວດ, ຊູ່, ແລະ ຂົ່ມຂູ່ບຸກຄົນຕ່າງໆທີ່ສົງໄສວ່າມີການປ່ຽນສາສະໜາ. ຕາມບົດລາຍງານ, ອຳນາດການປົກຄອງ ຫຼື ບາງກໍລະນີກໍ່ແມ່ນເພື່ອນບ້ານ ແລະ ຄອບຄົວພະຍາຍາມບັງຄັບໃຫ້ຜູ້ນັບຖືສາສະໜາຄຣິສຕຽນເຊົານັບຖືສາສະໜາຂອງພວກເຂົາ, ຊູ່ຈະໄລ່ອອກຈາກເຮືອນຂອງພວກເຂົາ ຫຼື ບັງຄັບໃຫ້ພວກເຂົາຈ່າຍຄ່າບັບໄໝ ຖ້າພວກເຂົາປະຕິເສດທີ່ຈະເຊົານັບຖືສາສະໜາຂອງພວກເຂົາ. ໃນຫຼາຍໆຄັ້ງ, ຜູ້ນັບຖືສາສະໜາຄຣິສຕຽນຖືກຈຳແນກຄວາມແຕກຕ່າງໃນການເຂົ້າເຖິງການເບິ່ງແຍງທາງການແພດ, ການສຶກສາ, ແລະ ການເຮັດວຽກໃນອົງການຂອງລັດຖະບານ. ອຳນາດການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນມັກຈະໃຫ້ຜູ້ນັບຖືສາສະໜາຄຣິສຕຽນໄດ້ຮັບອະນຸຍາດລ່ວງໜ້າໃນການເດີນທາງໄປເຮັດວຽກກ່ຽວກັບສາສະໜາຢູ່ພາຍໃນແຂວງ ແລະ ຕ່າງແຂວງ.

ເນື່ອງຈາກການຈຳກັດຂອງລັດຖະບານ, ອົງການຈັດຕັ້ງທາງສັງຄົມຂອງລາວຈຶ່ງເຮັດວຽກຢູ່ໃນສະພາບແວດລ້ອມທີ່ຈຳກັດ ແລະ ຖືກຫ້າມຫຼາຍ, ອົງການຈັດຕັ້ງທາງສັງຄົມ ແລະ ສື່ເອກະລາດສືບຕໍ່ຖືກຂົ່ມຂູ່ ແລະ ຖືກຈັບກຸມໂດຍບໍ່ມີເຫດຜົນ. ການຫາຍຕົວໄປລືກລັບຂອງຜູ້ນຳອົງການຈັດຕັ້ງທາງສັງຄົມ ສົມບັດ ສົມພອນ ໃນເດືອນທັນວາ 2012 ເປັນສັນຍານບົ່ງບອກບັນຫາອັນໃຫຍ່. ເມື່ອບໍ່ດົນມານີ້, ສານລາວໄດ້ຕັດສິນຈຳຄຸກສາມຄົນເປັນໄລຍະຍາວທີ່ທຳການໂພສທ໌ຂໍ້ຄວາມຕ້ານລັດຖະບານລົງໃນເຟສບຸກ (Facebook): ລອດຄຳ ທຳມະວົງ, ສຸກັນ ໃຈທັດ, ແລະ ສົມພອນ ພິມມະສອນ ຖືກຕັດສິນຈຳຄຸກ 12, 18, ແລະ 20 ປີຕາມລຳດັບ. ໃນປີ 2016, ສປປ ລາວ ເປັນປະທານອາຊຽນ (ASEAN), ແລະ ເນື່ອງຈາກການຈຳກັດຂອງປະເທດສ່ວນໜຶ່ງທີ່ມີຕໍ່ອົງການຈັດຕັ້ງທາງສັງຄົມ, ກອງປະຊຸມຂອງອົງການຈັດຕັ້ງທາງສັງຄົມທີ່ປົກກະຕິຈະຈັດໄປຄຸງຄູ່ກັບກອງປະຊຸມປະຈຳປີແມ່ນໄດ້ໄປຈັດຢູ່ທີ່ປະເທດຕິມໍເລສເຕີ, ແທນທີ່ຈະແມ່ນໃນ ສປປ ລາວ.